



Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1530/2020
21.01.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Радмиле Драгичевић Дичић, председника већа, Радослава Петровића, Биљане Синановић, Дубравке Дамјановић и Драгомира Милојевића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљене АА, због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Стевана Косановића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Бечеју К 293/19 од 24.02.2020. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1 171/20 од 03.11.2020. године, у седници већа одржаној дана 21.01.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, адвоката Стевана Косановића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Бечеју К 293/19 од 24.02.2020. године и Вишег суда у Зрењанину Кж1 171/20 од 03.11.2020. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бечеју К 293/19 од 24.02.2020. године окривљена АА оглашена је кривом због кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика па је осуђена на новчану казну у одређеном износу од 20.000,00 динара, коју је дужна да плати у року од 3 месеца, рачунајући од дана правноснажности пресуде и истовремено је одређено да ће суд уколико окривљена не плати новчану казну у остављеном року, исту заменити казном затвора, тако што ће за сваких започетих 1.000,00 динара новчане казне, одредити један дан казне затвора.

Истом пресудом, окривљена је сходно члану 264. став 1. у вези члана 261. став 1. до 3. ЗКП обавезана да у корист буџетских средстава суда на име паушалног износа плати износ 5.000,00 динара, под претњом принудног извршења и да плати остале трошкове кривичног поступка, о чијој висини ће суд одлучити посебним решењем.

Пресудом Вишег суда у Зрењанину Кж1 171/20 од 03.11.2020. године, одбијена је као неоснована жалба браниоца окривљене АА и првостепена пресуда, потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљене АА, адвокат Стеван Косановић због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) и 3) ЗКП у вези члана 170. став 4. Кривичног законика, као и због повреде чланова 16. став 2., 419. став 2. и 500. ЗКП, те члана 10. Конвенције за заштиту људских права и основних слобода и члана 36. став 2. и 46 Устава Републике Србије, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев и укине побијане пресуде и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење или да укине другостепену пресуду у целини и предмет врати другостепеном суду на поновно одлучивање пред потпуно измењеним већем.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је у седници већа коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета са пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости и након оцене навода у захтеву нашао:

Захтев за заштиту законитости браниоца окривљене АА, је неоснован.

Бранилац окривљене у захтеву за заштиту законитости суштински истиче да у изреци осуђујуће кривичне пресуде дати опис радње извршења, не представља кривично дело увреда извршено на штету приватног тужиоца, с обзиром да написани коментар не садржи намеру омаловажавања приватног тужиоца, већ је спорни коментар објављен као критика политичке делатности актера на политичкој сцени на локалном и вишим нивоима власти и не може се сматрати увредом, због чега је, према наводима захтева, суд требало да примени одредбу члана 170. став 4. Кривичног законика (сходно којој се окривљена неће казнити за дело из става 1. до 3. члана 170. Кривичног законика). У вези са тим, бранилац је у захтеву, поред осталог, указао и на члан 10. Европске конвенције о људским правима и члан 46. Устава РС, који гарантују слободу изражавања и мишљења, посебно истичући да јавне личности - што је у конкретном случају приватни тужилац због функције коју обавља, морају трпети виши степен критике, а што суд није имао у виду приликом доношења побијаних пресуда.

Изнетим наводима, по оцени овог суда, бранилац окривљене, иако исту не нумерише, указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Међутим, по налажењу Врховног касационог суда, ови наводи захтева не могу се прихватити као основани, а из следећих разлога:

Кривично дело увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика чини онај ко увреди другог.

Одредбом члана 170. став 4. Кривичног законика прописано је да се неће казнити за дело из става 1. до 3. овог члана учинилац, ако је излагање дато у оквиру озбиљне критике

у научном, књижевном или уметничком делу, у вршењу службене дужности, новинарског позива, политичке делатности, у одбрани неког свог права или заштити оправданих интереса, ако се из начина изражавања или из других околности види да то није учинио у намери омаловажавања.

Наиме, овај основ искључења постојања кривичног дела може постојати уколико је остварен објективни услов који се огледа у томе да је увредљива изјава дата, између осталог, у оквиру озбиљне критике у вршењу политичке делатности, док субјективни услов јесте да код оног чија изјава објективно представља омаловажавање неког лица, односно повреду његове части, није постојала намера омаловажавања.

По оцени Врховног касационог суда, из чињеничног описа кривичног дела утврђеног у изреци првостепене пресуде и то да је окривљена у време и у месту описаном у изреци правноснажне пресуде „...способна да схвати значај свога дела и управља својим поступцима, свесна свога дела и хтела његово извршење, на друштвеној мрежи „Фејсбук“, у јавној групи....увредила приватног тужиоца тако што је ... написала коментар садржине „ви сте господине ... најбруталнија чињеница ...! Јер вређате нашу интелигенцију..., а вас господине треба тужити за крађу народа...“, при чему је била свесна забрањености свога дела...“, јасно и недвосмислено произилази да се у описаним радњама окривљене стичу сва битна законска субјективна и објективна обележја кривичног дела увреда из члана 170. став 1. Кривичног законика, за које је она оптужена и правноснажно оглашена кривом.

У конкретном случају, по оцени Врховног касационог суда, а сходно напред цитираним законским одредбама, из објављеног коментара окривљене, несумњиво произилази да је окривљена са умишљајем увредила приватног тужиоца, те да речи које је окривљена користила у свом коментару превазилазе оквире друштвено прихватљиве озбиљне критике лица које врши политичку делатност. Неопходно је напоменути да не стоји став другостепеног суда - да увреда приватног тужиоца (који је ... Скупштине општине ...) има већу тежину, него да је упућена неком лицу друге професије, јер по ставу овог суда спорне речи, на начин како су изнете, представљају непоштовање достојанства било ког лица, без обзира коју функцију и делатност обавља.

Стога, Врховни касациони суд неоснованим оцењује наводе из захтева браниоца окривљене којима се указује да су побијане пресуде донете уз повреду закона из члана 439. тачка 1) ЗКП.

Осталим наводима захтева, бранилац окривљене, поред тога што указује на повреду чланова 16. став 2., 419. став 2. и 500. ЗКП, надаље оспорава и полемише са чињеничним утврђењима у правноснажним одлукама и указује на погрешну оцену доказа али ово не представља законом дозвољене разлоге за подношење захтева за заштиту законитости окривљеном преко браниоца, то се Врховни касациони суд у разматрање истих није пуштао.

Надаље, бранилац окривљеног, у образложењу захтева указује и на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 9) ЗКП, али не конкретизује на

који начин је повређен идентитет пресуде и оптужбе, већ наведену повреду образлаже наводима који се тичу уредности приватне тужбе, па како Врховни касациони суд правноснажну одлуку и поступак који је претходио њеном доношењу испитује само у смислу члана 489. став 1. ЗКП, то се овај суд у разматрање и оцену тих налаза није упуштао.

Такође, бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости наводи да је доношењем побијаних правноснажних пресуда повређен члан 10. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода и члан 36. став 2. и 46. Устава Републике Србије. Међутим, Врховни касациони суд се ни у оцену истакнутих повреда, није упуштао, с обзиром да, бранилац и окривљени нису поступили сходно одредби чл. 484. ЗКП.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је, на основу члана 491. став 1. ЗКП, донео одлуку као у изреци ове пресуде.

**Записничар-саветник,
Андреа Јаковљевић,с.р.**

**Председник већа-судија,
Радмила Драгичевић Дичић,с.р.**
За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић